

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo.
Uprava in uredništvo: Ljubljana, Wolfova ulica 1.-I. — Ček. račun: Ljubljana štev. 16.465.

Dijaška Mala antanta

Tipično teženje povojnega svetovnega dijaštva je stanovska organizacija. Dijaštvo se organizira na nacionalnih in internacionalnih, kulturnih in socialnih osnovah. Ta današnja mladinska aktivnost ni zgolj slučaj, marveč jasen simptom problematike, ki se je pojavila šele v sodobni moralni in socialni dekadenci in ki vedno bolj osvaja povojno dijaštvo. Kakor povsod drugod, tudi v akademstvu stopa posameznik vedno bolj v ozadje in težišče vsega življenja prehaja izrazito na organizacijo in stanovski kolektiv.

Ko so se iz povojnega idejnega in političnega kaosa porajale nove in obnovljene ideologije, so stopale — včasih spontano, včasih iz drugotnih motivov — na njih čelo mladinske fronte, ki jih karakterizirata (in s tem se običajno računa) iniciativnost in udarnost. Tako pravijo, da je nemški fašizem mladinski pokret. Z mladino računajo tudi italijanski, angleški in v najnovejšem času ameriški fašistični pokreti. Zdi se, da Rusija celo nekoliko pretirava v predpostavljaju mladine starejši generaciji in njeni iniciativnosti v vsem javnem in zasebnem (družinskem) življenju.

Nemška mladina in v prvi vrsti nemška akademska mladina je postala v današnji dobi izrazit nosilec političnih idej hitlerjanstva, saj si jo je popolnoma udinjal svoji propagandi. Odtod oster duh revizionizma v nemškem dijaštvu, ki ne ostaja brez vpliva na zunaj, zlasti na madžarsko mladino. Morda je madžarsko dijaško revizionistično gibanje danes še izrazitejše od nemškega.

Kot protitež temu povojnemu stremljenju mladine premaganih narodov se je porodila Dijaška Mala zveza, osrednja organizacija češkega, jugoslovanskega in romunskega dijaštva, ki si je nadela — že v naslovu nakazano — politično misijo ohraniti povojni status quo nasledstvenih držav. Da je temu tako, nam pričata politični in antirevizionistični odsek DMZ, ki sta bila organizirana — poleg nekaterih kulturnih — v preteklem letu v Beogradu.

Današnja DMZ, ki je v mednarodnem svetu že dokaj upoštevana, živi v današnji obliki od kongresov v Bukarešti in Beogradu, torej komaj leto dni.

Vkljub dobremu začetku in zdravi podlagi, iz katere se DMZ razvija, se mi zdi potrebno z nekaterih strani osvetliti vprašanje njenega obstanka in poslanstva.

Dasi odklanjamo vsakršno rasistično malikovanje, vendar vidimo velikansko važnost v našem sodelovanju z ostalim slovanskim dijaštvom. To sodelovanje mora preiti na najširšo kulturno-politično bazo. Zato bodi prva naloga DMZ poiskati poti do naših tovarišev Poljakov in Bolgarov.

Enotno in povezano občestvo slovanskega akademstva more biti vedno uspešen paralizator imperijalistično-ofenzivnih idej naših so-

sedov. Ali naj danes Evropa utone v fašizmu? Zdi se mi, da je ideja fašizma slovanski mentaliteti nekako tuja in da bi jo bilo nam mogoče le umetno usiliti.

V današnjih razmerah je politična opredelitev DMZ nujna, vendar more biti ona le prehodnega značaja. Gotovo pa bodo nastopile zopet uravnovešene razmere, ko bo politična misija DMZ postala manj važna, ko bo morala vršiti zgolj svojo naravno kulturno-socialno nalogo. V vseh okoliščinah pa mora ostati politika DMZ defenzivnega in nikoli agresivnega značaja.

Na politični program DMZ se mora vezati važna mednarodna misija miru in medsebojnega zблиževanja vsega svetovnega dijaštva brez razlike narodnosti in državljske pri-

padnosti. Svetovno dijaštvo more, kakorkoli že povezano, postati merodajna in važna velesila z znatnim vplivom na vse javno kulturno-politično življenje. In taka povezanost ni nikaka utopija. Treba bi bilo le med že obstoječimi osrednjimi državnimi in sličnimi dijaškimi organizacijami poiskati vzajemnih poti in vezi, vendar tako, da mednarodni dijaški forum ne bi pomenil zanikanje važnosti posameznih lokalnih organizacij, marveč jih po potrebi le smotreno družil. V koliko služijo tem namenom že obstoječe organizacije (CIE, YMCA i. dr.) puščam na stran. Povdariti hočem le kakšno politično vlogo mora igrati organizacija kot je DMZ v mednarodnem svetu.

O priliki pa hočem še pokazati, kakšne naloge čakajo DMZ doma, ako naj res zasleduje aktualne probleme.

(Glej tudi informativni sestavek o DMZ na 3. strani.)

Štefánik — vzor slovaških študentov

Dne 4. maja 1919. je pri svojem povratku z letalom v osvobodeno domovino padel slovaški junak-general francoske armade dr. Milan Rastislav Štefánik, prvi vojni minister rep. čsl., glavni zastopnik slovaške emigracije med svetovno vojno v slavni trojici: Štefánik (Slovaško), Masaryk (Morava), Beneš (Češka).

V »Akademskem glasu« orazujem določno linijo, ki kaže, da se živo zanimamo tudi za tuje akademike. Zato si dovoljujem izpregovoriti nekaj besed o slovaškem junaku, ki je ključ k razumevanju mentalitete slovaškega študentstva, katero ga soglasno priznava za svoj vzor in potuje vsako leto k njegovemu grobu na Bradlo, da se mu pokloni in se navzame od svojega velikega vzora novih sil za nadaljnje delo.

V čem jim je vzor?

1. V študiju. a) v vsestranskem zanimanju: Veda, umetnost, filozofija, politika, vse ga je interesiralo. Dr. J. Herben takole slika portret Štefánika-dijaka: »Ni vedel, čemu naj se posveti, kajti vse bi hotel biti, kar je občudoval. Po vsem je hrepenel, vse ga je navduševalo. Težnja in hrepenenje po znanosti in umetnosti. pa tudi življenje samo, so ga trgali na vse strani. Navduševal se je za Masaryka in njegovega duha, veliko čital in pisal verze o slovaškem uporu, obiskoval umetniške krožke,

»AKCIJA ZA DOM VISOKOŠOLK V LJUBLJANI«

sporoča vsem kolegicam, ki bi stanovale v domu, da pridejo na sestanek, ki bo v torek, t. j. 8. maja ob 5. v »Zavetišču visokošolk«, Napoleonov trg 4.

Sestanek je velike važnosti. Govorilo se bo o bodočem domu, nadzorstvu v domu, nabilni akciji. Zdi se, da se bodo želje slovenske študentke uresničile kmalu, zato pridite v velikem številu, da se končno javno pomenimo o naši najaktualnejši stvari.

Odbor.

glasbene in upodablajoče (Manes-a), prepeval med študenti...«

b) V osredotočenosti: Četudi se je njegovo duševno življenje razvijalo v raznih smereh, se Štefánik vendarle osredotočuje, specializira in se karmoč navdušeno posveti svoji astronomiji, idealni vedi, ki mu ne garantira za kruh. Dela zelo marljivo in da ga ne bi motili, pritrudi na vrata svojega stanovanja tablico: »Odsoten.« Iz njegovih besed: »Vsaj 22 novih zvezd bi hotel preiskati do konca svojega življenja.« se jasno vidi njegovo neutešno hlepenje po delu.

2. V javnem delovanju. Ljubezen do domovine je dokazal tudi z živahnim sodelovanjem v društvu slovaške napredne mladine »Dejvan« (bil je njegov delegat I. 1902. na mednarodnem študentskem kongresu v Milanu) in s tem, da je pisal v Masarykov »Čas« ter urejeval 4 leta ponedeljsko rubriko »Slovaške stvari«, s katero je — kakor tudi s predavanji — informiral češko javnost o stanju Slovakov pod Madžari.

3. V stremljenju po brezhibnem občevarju: Izbor družbe (rodovina velikega češkega pesnika Jaroslava Vrchlickega) pisateljica Ružena Svobodová, profesor-astronom Zenger, profesor Masaryk, dr. J. Herben) in njegov edinstveni način občevarja ž njo kažejo jasno veličino njegove duše in lastnosti bodočega diplomata.

4. V resnem in visokem pojmovanju ljubezni: »V ljubezni je smisel, v ljubezni je sreča, v ljubezni je naša večnost, toda samo v nemajni ljubezni« (pismo z 5. I. 1905). Patriotizem in zavest višjega poslanstva, filozofska veda astronomija so mu dale sicer moč, da se je znal odreči osebni sreči, vendarle je ostal altruist: »S srečo bi se delil, če pa padem, hočem pasti sam.«

5. V hrepenenju po poznanju sveta: Blodil je po svetu tako kot študent po svojem zemljepisu. V njegovi misli so bili: Srednja Azija, Severna Afrika, Amerika, Tahiti, Mont Blanc in Pariz družno drug poleg drugega, enako vredne za njegovo ogromno delavnost in enako drage njegovi prozni fantaziji.

Pridobivajte »Akademskemu glasu«
novih naročnikov!

Koncert APZ

V ponedeljek, 7. marca, ob 8. zvečer v Unionu

Akademski pevski zbor si je izbral za prvi svoj koncert slovenske narodne pesmi tipične primere koroške in belokrajinske glasbene folklore, prirejene po najboljših slovenskih skladateljih. Program sestavljajo res sami biseri slovenske narodne pesmi; na programu so pripovedne-junaške pesmi, balade, stanovske in ljubavne pesmi; priložnostne pesmi, obredni plesi itd. Ves program je France Marolt s svojim zborom res do podrobnosti vestno nastudiral, zato po pravici lahko trdimo, da bo ponedeljski koncert poleg izrednega glasbenega užitka tudi lep in prepričevalen dokaz plemenitega stremljenja Akademskega pevskega zbora.

Spored koncerta je sledeč:

I. del: Korotan.

1. Koleda za sv. Tri Kralje.
2. Od kneza Marke.
3. Marija in mlinar.
4. Drumelca.
5. Spov ptičce pojo.
6. Pojdam u rute.
7. Pastirska.
8. Žolnirska.
9. Visoki rej.

II. del: Bela Krajina.

10. Tepežnica.
11. Koleda za Svečnico.
12. Od hajduka Vélje.
13. Zeleni Jurij.
14. Belokrajinsko kolo.
15. Koleda za Ivanje.
16. Kresne.
17. Svatske.
18. Napojnica.

Vstopnice za koncert so naprodaj v »Unionu«. Tovariši, agitirajte za čim večjo udeležbo!

Mednarodna dijaška zveza (CIE)

L. 1919. se je v Strasbourgu ustanovila Mednarodna dijaška zveza (Confédération Internationale des Etudiants, CIE), katere prvi člani so bile dijaške zveze 7 držav, med njimi Zveza jugoslovanskih akademikov Pobratimstvo, ki je tako med ustanovnimi člani Mednarodne dijaške zveze. Ta zveza se je od tlej nenehoma razvijala, tako da šteje danes 31 dijaških zvez iz skoraj vseh evropskih držav.

Namen Mednarodne dijaške zveze je, pospeševati prijateljske odnose med dijaki vsega sveta in studirati mednarodne probleme s posebnim ozirom na materialno in intelektualno življenje dijakov v posameznih državah. Ta namen hoče zveza doseči z znanstvenim sodelovanjem, prirejanjem dijaških potovanj, podpiranjem siromašnih dijakov, s pospeševa-

6. V ljubezni do domovine: Samo en kotiček je prekašal vse ostale, bil je njegova duša, bil mu je drag, o njem je govoril z ginjenostjo — njegova rodna Slovaška. Četudi je kot astronom bil kosmopolit, ki mu je bilo vse mirje dom, je vendarle iz ljubezni do domovine bil pripravljen odreči se osebni sreči, njej je posvečal svoje izkušnje, svoje strokovno znanje, njej je služil s svojimi družabnimi diplomatskimi zmožnostmi, s svojim znanjem sveta.

Njegovo geslo »Ljubezen, delo, marljivost« in vzgled patriotizma, ki žrtvuje vse, je njegov živ in trajen nauk akademski mladini nove Slovaške.

J. Irmiler.

M. Picháč — J. Procházka:

Vprašanje Ymke

Prvi del tega članka v zvezi z mislimi prof. dr. K. Ozvalda (št. 7.) mogoče zadostuje kot predhodna informacija o bistvu in ciljih Ymke. Da pa prehitimo nepravilne razlage našega programa, hočemo v teh vrstah reagirati na vesti in kritike, ki so bile natisnjene o naši zadevi v tem listu št. 4 (YMCA na ljubljanski univerzi), št. 5. in 6. (Parturiunt montem) in št. 8 (Akademska YMCA).

Priznavamo radi, da so bile nekatere točke našega gibanja v Akad. glasu dobro interpretirane. Ymka, kot laična in interkonfesionalna organizacija v resnici »temelji na krščanski podlagi, t. j. na tistih osnovnih krščanskih načelih, ki so skupna vsem kristjanskim religijam« in »sklicuje se na Krista«. Je tudi res, da se »bori za ohranitev kulturnih pridobitev zapada« in ima med svojimi gesli: »borbo imperialistični vojni«, »socialno delo«, »duhovno in telesno vzgojo svojih članov«. Tudi se ujema z resnico, da imata »Zagreb in Beograd svoji Ymki«.

Poleg teh pravih opomb je še v omenjenih člankih nekoliko trditev, ki potrebujejo v korist objektivnih informacij razlago oz. popravek. Gre približno za teze: 1. »Ymka ima namen gojiti udanost do zemeljskih avtoritet, ki so baje postavljene od Boga«. 2. Y. je v službi imperializma Anglije, zato je n. pr. za mir, ki ga ta država potrebuje, da bi obdržala svoje kolonije. 3. Y. je protidelavska. Misli si, da se bo socialno vprašanje reševalo s pomočjo izletov, predavanj in filantropije. 4. Y. je protestantska. Hoče seznanjati dijake s sv. pismom, kar je nepotrebno, ker skrbe pri nas za versko vzgojo Marijine organizacije. Vincencijeve konference in p. 5.) Y. je reakcionarna. Hoče odvrniti dijake od aktualnih vprašanj k problemom večnosti zato, da ne bi razumeli današnjega položaja in postali lutke v rokah starše generacije in da bi bil tako ohranjen »status quo«.

njem dijaškega tiska, s prirejanjem mednarodnih dijaških sportnih iger.

Posebne omembe in poudarka je vredna Mednarodna dijaška izkaznica (Carte d' Identité d' Etudiant), ki daje dijaku številne ugodnosti, ki jih je dosegla za dijake Mednarodna dijaška zveza v svojem stremljenju in prizadevanju, da bi čim bolj izpolnjevala svoj namen in nalogo. Mednarodna dijaška izkaznica je dokument, ki uvaja dijake v inozemskih državah pri tamkajšnjih dijaških društvih in akademskih in javnih oblastvih ter raznih drugih ustanovah, ki dajejo imetnikom Mednarodne dijaške izkaznice tudi povsem praktične olajšave pri izdajanju potnih vizumov, stanovanju v hotelih in zavetiščih, prehrani v restavracijah in menzah, vožnji na železnicah, parnikih in letalih, pri vstopnih v muzeje, galerije in gledališča itd. Za jugoslovanske studente prihaja zlasti v poštev brezplačni vizum za potovanje v Avstrijo in Italijo, polovični vizum za Madžarsko in Poljsko poleg drugih posameznih ugodnosti, omenjenih zgoraj.

Izdaja Mednarodne dijaške izkaznice stane 50 Din in je zanj potrebna 1 fotografija in osebni podatki. Izkaznica velja 1 leto in se potem podaljšuje za 12 Din letno. — Vsa podrobna pojasnila daje poverjenik Mednarodne dijaške zveze Albert Kos ob ponedeljkih in sredo od pol 11. do 11. ure v sobi Univerzitetnega zdravstvenega fonda. Vsi tovariši, ki nameravajo potovati v inozemstvo in ki želijo dobiti Mednarodno dijaško izkaznico, naj se čimprej javijo, da bo mogoče pravočasno naročiti izkaznice.

Tem trditvam, ki bi mogle, če bi bile resnične, gibanje v očeh akademikov spraviti ob veljavo, odgovarjamo, ozirajoč se tudi na druge ugovore kritikov, tole: ad 1. Ymka je združba, ki obrača svojo pozornost v prvi vrsti na duhovne vrednote. Če navaja svoje članke k lojalnosti, je to gotovo predvsem iz tega razloga, ker je prepričana, da je za mednarodno sodelovanje najmanj pripraven tisti, ki ni lojalna k svoji zemlji. Tak smisel imajo besede pravil: »dobro in napredek našega naroda in vsega človeštva.«

ad 2. Ymka je sicer angleškega izvora, toda danes ima mednarodni značaj. V Evropi je še najbližja »ženevskemu duhu« (centrum organizacije je v Ženevi), s katerim ima nekatere skupne točke. Je zato n. pr. za mir, kajti v prizadevanju za ohranitev miru vidi najbolj krščansko težnjo današnjega časa. Pravilno je, da se zaveda pri svojem medcerkvenem in mednarodnem vzgojnem delu k miru poleg gospodarskih pogojev tudi deleža, ki ga ima pri izbruhu vojn duh šole, žurnalistika, pravna višina naroda, »papirno krščanstvo« Evrope in pod.

ad 3. Ymka ne podcenjuje niti teoretične izobrazbe o socialnih problemih, niti filantropije in toliko manj socialnega skrbstva. Seveda noče ustanavljati kakih krščanskih strank. Njena politična nevtralnost je že dokumentirana s tem, da prepušča svojim članom na ljubo, da se morejo udeležiti dela v obstoječih delavskih strankah in institucijah in tam uveljaviti svojo ljubezen do bližnjega.

ad 4. YMCA je nastala v protestantskem okolju, toda danes je interkonfesionalna. Ne vidi nobene pridobitve v tem, da bi prestopali ljudje iz ene krščanske religije v drugo, njen cilj pa je, da bi bili vsi tisti, ki se priznavajo h katerikoli obliki krščanstva, resnično kristjani in sodelovali za praktično uveljavljanje skupnih načel v Evropi in v svetu. Za to nalogo ne zadostuje v današnjem položaju samo mladina ene cerkve. Sv. pismo pa nikakor ni last protestantov. Na njem temelje vse veroizpovedi in bi morali biti poznano vsakemu inteligentu.

ad 5. Ymka hoče navajati dijake k zanimanju za vprašanja večnosti, toda glavno zato, da bi videli sub specie aeternitatis časna in aktualna vprašanja v ostrejši osvetlitvi in da bi iz vere črpali moč premagati težave dobe. Enostransko praktičnim dijakom grozi nevarnost, da se utopijo v aktualnostih in neprilicah, da ne bodo razumeli človeka, ki so si ga poenostavili in da ne bodo imeli uspeha s svojimi četudi dobrimi namerami zato, ker ne bodo računali z duhovnimi silami človeštva. Samo harmonija je tu na mestu.

S starejšo generacijo ima mladina YMCE to skupno, da priznava duhovne temelje, ki so veljali za naše prednike že stoletja. Je njena stvar, če bo znala na teh starih temeljih zgraditi nekaj novega. Končno čutimo za svojo dolžnost opozoriti kolege na to, da YMCA noče in ne bo reševala samo teoretičnih vprašanj, kakršen utis bi mogoče dobili iz te debate. V intelektualistični podlagi tukajšnjega dijaštva grozi seveda nevarnost, da bi ta stran prevladovala, četudi je zopet na drugi strani ta okolnost nekako poročstvo, da bodo teoretične diskusije na zadostni višini in da se ni bati, da bi si razlagali idejne temelje Ymke po srednjeveškem načinu.

Prepričani smo, da bo imela Ymka, kakor kažejo prve skušnje, v Ljubljani uspeh. Naše prepričanje se opira na spoznanje, ki ga je izrekel še Čop in, ki ga je v prospektu svoje knjige o Bogu znova formuliral prof. Veber z izrekom, da je slovensko ljudstvo »že od nekdanj bogozorno usmerjeno«. In isto velja tudi o precejšnjem delu slovenske inteligence.

Vse cenjene naročnike prosimo, da se poslužijo položnic, ki smo jih priložili zadnji številki, in nam sigurno nakažejo dolžno naročnino.

Bravo!

V »Slovenskem Narodu« od 3. maja t. l. beremo pod rubriko »Izpod sita« sledeče:

V soboto so v celjski kavarni »Merkur« izvolili miss Celje za leto 1934. Celje res napreduje, zdaj ima celo že svojo »Miss«. Lep napredek, kajti skoraj povsod take pomembne kulturne prireditve že opuščajo.

Kakor bi bilo boljše, da bi se v Celju ne bil pojavil g. Olaf Barou, ki je baje član uprave »Mednarodne lige za lepoto in kulturo«, tako bi se ta tekma ne smela vršiti. Če je res ta gospod član omenjene lige, nas skoraj ne zanima. Da pa je na navzoče napravil vtis, kot da hoče smešiti Slovence in slovenski jezik, to drži in je za nas dovolj. Zato predlagamo, da bi poleg daril, ki jih je izvoljenka prejela, tudi njemu podarili brezplačno vozovnico za povratek tja, odkoder je prišel. Njegovi somišljeniki in prijatelji, ki so mu pomagali pri volitvah, pa za njim.

Obžalujemo, da te nadvse pomembne lepotne tekme nismo mogli posetiti radi prepoznega obvestila. Pač pa bomo v bodoče takim »visoko kulturnim« prireditvam posvečali mnogo več pozornosti.

Veseli pa smo, ko pribijamo dejstvo, da je v Celju še mnogo pametnih in inteligentnih deklet, ki jim niti na misel ne pride, da bi se udeleževale takih »prireditev«, kaj šele da bi tekmovali, ker se zavedajo, da take tekme žalijo čut ženskega dostojanstva. Vsak trezno misleč človek mora priznati, da v času, ko se naš ubogi delavec, rudar, intelektuallec bori za obstanek, ko na tisoče rodbin nima včasih niti skorjice kruha, izzvene take prireditve kot nekak posmeh vsemu.

Celjski akademiki.

Zupan France:

Socialno gospodarske naloge bodoče reprezentance

Vsak dan postaja potreba enotne stanovsko-reprezentančne organizacije akademikov naše univerze nujnejša! To se opaža na vseh akademskih sestankih, sejah, zborih naših strokovnih in kulturnih društev, to kaže nešteto dogodkov, ko bi morala nastopiti enotna akademska organizacija — pa je ni! Jasno je, da se bo taka reprezentančna organizacija morala zopet ustanoviti in to čimprej.

Ka pa se bo ustanovljala, ko se bodo določevale njene naloge in delo, bomo morali porabiti vsa izkustva, ki so jih pridobile prejšnje reprezentančne organizacije (SSLU in ZSAU), pri tem pa ne bomo smeli pozabiti novih nalog in novega delokroga, ki ga bo morala nujno prevzeti in zgraditi nova reprezentančna organizacija, če ne bo hotela biti rahitično dete bolj v napotje kot v korist. Predvsem bo morala nova reprezentančna organizacija posvetiti mnogo pozornosti organizaciji posvetiti mnogo pozornosti organizaciji posvetiti mnogo pozornosti organizaciji sploh nista izpolnjevali ali le v nedolžni meri. Podati hočem nekaj misli, kako bi se to gospodarsko-socialno skrbno organiziralo čim hitreje, čimbolj praktično in našim razmeram primerno. Podati hočem stvaren načrt in stvaren račun, ker sem prepričan, da se le s stvarnim, treznim delom doseže zaželjeni cilj. V kratkih obrisih bom popisal načrt in organizacijo posameznih glavnih ustanov, ki se bodo morale ustvariti na naši univerzi, v okviru nalog nove reprezentančne organizacije. Te naloge ustanove so v glavnem tele:

Iz akademskega življenja po svetu

POTA BOLGARSKE MLADINE

Bolgarska zgodovina zadnjih 45 let je skoraj en sam niz neprestanih vojska, toda kljub strašnim izgubam krvi in zemlje je življenjska volja in nacionalna zavest ljudstva in zlasti mladine visoka in trdna

Beseda pacifizem ne bo zlepa našla v Bolgariji razumevanja, za to so življenjski pogoji in navade te gorate pokrajine, katere 85 odstotkov prebivalstva živi od poljedelstva, pretrde.

Študentstvu je prisojena v nacionalnem preporedu Bolgarije odločujoča vloga. Dve organizaciji bolgarskega dijaštva Bratstvo in Mlada Bolgarija, katerima načelujejo dr. Minikov, Battenberški, Štefan in Lazar Popov, združujeta v svojih vrstah ono mladino, katere cilj je mlada in močna Bolgarija. Drugi del mladine je v taboru reakcionarja prof. Cankova. Precej mladine je organizirano tudi pri Nacionalnih legionarjih, ki jih vodi Dočev in ki so povsem vojaško organizirani. Tudi komunizem, ki je v Bolgariji izrazito agrarno-kolektivistično usmerjen, — saj industrije v Bolgariji ni —, ima v vrstah akademske mladine precej zaslonbe.

V notranjepolitičnem pogledu bo za Bolgarijo odločilno, če bo znala mladina premostiti velik prepad med mestno inteligenco in kmetiskim prebivalstvom, ki živi silno preprosto in patriarhalno. Kmet gleda na mesto z velikim nezaupanjem in ravno temu ima agrarna stranka pripisovati svojo veliko moč. Mladina bo morala najti stike s preprostim ljudstvom in mu olajšati njegovo življenje.

Močno se čuti v Bolgariji francoska kulturna propaganda. V bolgarskih srednjih šolah se uči francoščine 85 odst. dijakov, nemščine samo 15 odstotkov, vsi pa se uče ruščine. Tudi Italija se v zadnjih letih zelo trudi, da bi tudi v kulturnem pogledu zadobila vpliv na Bolgarijo.

Precej bolgarske akademske mladine štu-

dira v inozemstvu: 600 v Franciji, 480 v Češkoslovaški, 290 v Nemčiji, 210 v Avstriji in 90 v Italiji.

KRUHA MLADINI

Minister za socialno oskrbo dr. Meissner je na kongresu socialnodemokratske mladine — kakor poroča »Prager Presse« temeljito načel vprašanje inteligenčnega mladinskega proletarijata. Dejal je, da je treba iz državnih, političnih in moralnih motivov popolnoma revidirati oficijelno stališče do problema mladine. Mladino je treba zaposliti, ji dati dela in kruha. Minister je napovedal za maj že prve korake do rešitve tega problema.

Čim več bo naročnikov, čim več bo sodelavcev — tem boljši, večji in lepši bo Vaš list — „Akademski glas“!

DIJAŠKA MALA ANTANTA

Dijaška Mala Zveza, ki ima službeni naslov PEE (Petite Entente des Etudiants) je kulturnopolitična organizacija čehoslovaškega jugoslovanskega in romunskega dijaštva. Svoje statute je dobila že l. 1929., vendar ima današnja oblika šele po kongresih v Bukarešti in Beogradu. Na kongresu v Beogradu, ki se je vršil v dneh 30. aprila do 3. maja v preteklem letu, se je difrenciralo delo DMZ po komisijah, katerih je bilo organiziranih peto: socialna, ferijalna, sportna, politična in antirevizionistična. Tako je DMZ po svojem začrtanem programu politična in kulturna.

Na beograjskem kongresu je bilo organizirano tudi stalno tajništvo DMZ s sedežem v Pragi. Tajništvo je bilo poverjeno Čehu dr. Paňáku.

DMZ pazno motri revizionistična gibanja nemškega, zlasti pa še madžarskega dija-

gih univerzah smatra akademsko reprezentančno društvo za sestavni del univerzitetne ureditve in življenja in ne kot kak nebodigatreba. (V tem pogledu imajo povsod na razpolago primerne prostore z opremo, telefonom itd.) Naj bi ne bila naša skromnost in ponižnost vzrok temu, da bo ostalo vse, kot je bilo. Opis posameznih ustanov bom popisal praktično, brez vsake teorije in filozofije.

AKADEMSKA POSOJILNICA

Akademska posojilnica naj se organizira kot samostojna ustanova v okviru reprezentančne organizacije. Posojila naj se dajejo načelno le za vpisnino, šolnino, izpitne takse za nabavo najpotebnejših študijskih potrebščin, izjemoma tudi za hrano in stanovanje.

Posojilo je kratkoročno, za eden do dva meseca. Posojilo se sme dati le do višine 300 Din. Za manipulacijo se plača pristojbina 1 Din, za stroške in amortizacijo 3% posojine glavnice. Posojilo lahko dobe vsi redni slušatelji Aleksandrove univerze in oni, ki so v izpitnem studiju.

Sankcije: Če dolžnik v roku ne plača, se mu pošlje opomin. Če po preteku 14 dni po opominu ne plača pride na sivo listo. Obenem se sporoči to pristojnemu dekanatu, da se mu ne testira semester niti ne pripusti k tobe-nemu izpitu, dokler ne vrne posojeni znesek. Kdor je enkrat na »sivi« listi more v drugo dobiti le polovico možnega zneska (150 Din) v posojilo. Če po preteku 14 dni ne plača, pride dolžnik na »črno« listo. Obenem se ga izroči univerzitetni upravi (eventuelno univerzitetnemu sodišču). Kdor je na črni listi, ne more dobiti več posojila. Končna sankcija: civilna tožba. S temi sankcijami bi se z lah-

štva. Tako je madžarsko dijaštvo pripravljalo za februar v preteklem letu velik revizijski kongres, na katerega je povabilo CIE (Confédération Internationale des Etudiants) in DMZ. Ker je v tem DMZ čutila nekako izzivanje, je vložila tajništvo pritožbo pri CIE in res doseglo, da se nameravani kongres ni vršil.

DUNAJSKI ŠTUDENT V ROKAVSKEM PRELIVU

Kakor povzemajo avstrijski listi po francoskih vesteh, je padlo v Rokavskem prelivu v morje letalo, ki ga je vodil dunajski študent, Indijec Gazdar v spremstvu 20-letnega dunajčana Hella. Oba je rešila neka ribiška ladja, ki se je nahajala v bližini.

Poravnajte naročnino!

PISARNA AKADEMSKE OBLASTI FERIJALNEGA SAVEZA SPOROČA:

Vpisovanje v Ferialni savez je podaljšano nepreklicno do 7. maja t. l. Dobrotvori se ne sprejemajo več, plačati je treba ekvivalent v znesku Din 10. Slike oddajte vsi najkasneje do 7. maja!

Poleg vseh rednih slušateljev, ki so inkskribirani v letnem semestru 1933/34, se morejo vpisati v F. S. še:

1. Vsi oni, ki jim je potekel I semester po absolutoriju ali rednem vpisu. (Če je bil kdo vpisan v zimskem semestru 1933/34, v letnem semestru pa ni, se lahko vpiše v F. S.)

2. Tehniki dva semestra po absolutoriju, če prineso potrjeno dekanata, da nepretrgoma delajo diplomsko delo.

3. Vsi naši državljani, študirajoči na inozemskih univerzah, če predlože uradna potrdila pristojnih oblasti, da so redni slušatelji. Ferialne legitimacije jim bo potrdil naš rektorat.

koto onemogočalo, da se posojila ne vračajo, oziroma, da bi se posojilnica na kakršenkoli način izrabljala. Možna pa je še ureditev, da dobijo posojilo le tisti, ki so potrebni. (Torej ne bogataši za luksuz etc.) Za ustanovitve in uspešno poslovanje akademske zastavljalnice bi bilo potrebno 10.000 Din. Globlje zaradi nerednega plačila (okoli 5—10 %) in pristojbine za posojilo se stekajo v rezervni in upravni fond, katerega čisti donos se priključuje vsako leto obratni glavnici. Posojilnica naj bi poslovala dvakrat tedensko po eno uro (pri vpisovanju morda pogosteje). Posojilnico bi vodil siromašen akademik proti primerni nagradi. Knjige in denarno poslovanje pregleda vsaj vsak mesec nadzorni odbor, vsak semestr pa tudi univerzitetna uprava radi absolutne garancije pravega poslovanja.

Take posojilnice že dolgo uspešno vršijo svojo socialno misijo po drugih univerzah v inozemstvu (Zürich, Innsbruck, Varšava, Köln), pred kratkim so jo ustanovili tudi v Beogradu, kjer že uspešno deluje. To je v kratkem glavno, poleg tega je pa še nekaj vprašanj čisto tehničnega značaja, ki so manj važna in se dajo z lahkoto rešiti.

AKADEMSKA ZASTAVLJALNICA

Če akademik potrebuje denar in ga ne more dobiti na posodo, mu navadno preostaja samo zastavljalnica ali starinar. Javne zastavljalnice navadno sploh ne sprejemajo stvari, ki bi jih lahko akademik zastavil (knjige, slovarje, skripta etc.), če pa jih sprejemajo, jih ocenijo tako nizko, da navadno akademiku ni pomagano. Druga pot je starinar. Ta sicer več plača kot zastavljalnica, vendar še vedno smešno nizko ceno. Da si

Notice

AKE vabi

na svoj redni 112. debatni večer, ki se bo vršil v sredo 9. t. m. v predavalnici elektrotehničnega inštituta na tehnik. Predaval bo g. asistent A. Peterlin o zanimivi temi »Ustroj materije II.«, ki naj bi bilo nekako nadaljevanje uspelega predavanja g. univ. prof. Samca na enem prejšnjih debatnih večerov AKE.

Problem materije ne zanima danes le fizika, marveč v prvi vrsti tudi filozofa in spoznavnega teoretika. Saj so pokazali Einstein, Heisenberg, Brogli, Jeans in dr., da vodi moderno pojmovanje materije spoznavno teorijo na čisto nova pota, ki pomenijo ne napredek marveč prelom s preteklostjo.

Vabimo na predavanje, ki se začne ob 8. zvečer, vse elektrotehniške, pa tudi ostale tovariše akademiške in neakademiške, ki se zanimajo za problem.

Na XX. rednem občnem zboru Akademskoga kluba montanistov v Ljubljani, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Ranzinger Hubert; podpredsednik: Valenčič Ante; tajnik I.: Pust Ivan; tajnica II. Skopal Aneška; blagajnik: Tancig Branimir; gospodar: Berce Polde; knjižničar: Marušič Rikard; arhivar: Jan Vlado; ref. za fer. pr.: Hohnjec Milivoj.

Na 29. rednem občnem zboru Društva medicincev je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik: Kraigher Sergej; podpredsednik: Avčin Marij; tajnica I.: Serajnik Suzana; tajnica II.: Kreps Elica; blagajnik I.: Vojska Vlado; blagajnik II.: Petrovič Eva; knjižničar I.: Grzetič Alojzij; knjižničar II.: Rakuš Franc; gospodar: Rupert Marija.

Tovariši! Širite „Akademski glas“!

pomaga iz zadrege, mora akademik za še manj kot polovično ceno dati svoje knjige etc., katere pa bo verjetno moral zopet drago plačati. To je bil vzrok, da imamo na mnogih starejših univerzah v okviru kakega akademskega društva akademsko zastavljalnico. Naj podam kratko praktično stran ureditve, ki bi prišla za nas v poštev.

Akademska zastavljalnica naj bi bila organizirana kot samostojna ustanova v okviru reprezentančne organizacije. V zastavo se sprejemajo knjige (leposlovne, znanstvene, slovarji, leksikoni etc.) skripta, zemljepisne karte tehnično risalno orodje, medicinsko-kemični instrumenti, učila sploh, aktovke, fotoaparati itd.) Izjemoma še vrednostni predmeti (ure, verižice, prstani, uhani). Spis predmetov, ki se sprejemajo v zastavo, se vedno objavi. Ne sprejemajo se obleke, perilo, kolesa itd. Zastava traja dva meseca. Posojila se dajejo do $\frac{3}{4}$ cenilne vrednosti, vendar nikdar več kot 250 Din. Za manipulacijo in hrambo se računa 1—2 Din. Za stroške, amortizacijo pa 2% od posojila vsak mesec. Vsi zastavljeni predmeti se skrbno hranijo v primernih omarah. Absolutno je prepovedano zastavljene stvari izposojevati ali na kakršenkoli način uporabljati. V ta namen se vsak v zastavo sprejeti predmet takoj plombira s podpisano plombo zastavitelja. Ko pride zastavitelj zastavljeni predmet dvigniti, se prepriča, če je plomba cela in če je njegov podpis na plombi pristen. Vsak mesec po možnosti na določen dan je dražba v prejšnjem mesecu zapadlih predmetov. Teden dni pred akademsko javno dražbo je treba pismeno opozoriti zastavitelja, da se bo zastavljeni predmet prodal, če ga do dne pred dražbo ne

KINOKODELJEVO. Tel. 31-62.

5. maja ob pol 9., 6. maja ob pol 4., pol 6. in pol 9. in 7. maja ob pol 9. »SOS Ledena gora. (Lenie Riefenstahl).

8., 9. in 10. maja »Laska z Rio Grande«.

11. in 12. maja »Csibi«.

KINO »SOKOL«, ŠIŠKA, Tel. 33-87.

8. in 9. maja ob pol 7. in pol 9. ter 10. maja ob 3., 5., 8. in 9. »Beneška noč« (Tino Patiera).

12. in 14. maja ob pol 7. in pol 9. ter 13. maja ob 3., 5., 7. in 9. »Carica Katarina« (Elizabeth Bergner).

Dr. A. Kansky, Ljubljana

Krekov trg 7

telefon št. 2088

Kemična tovarna in prodaja kemičnih, laboratorijskih, bakterioloških, higienskih, bolniških in mlekarških potrebščin.

Fr. P. Zajec

izprašan optik in urar,

LJUBLJANA, Stari trg št. 9.

Očala, ščipalci, mikroskopi, toplomeri, barometri, risalna orodja, fotoaparati. — Ure, zlatnina in srebrnina.

Príporočamo pri nakupu za obleke trgovino

R. MIKLAUC, „Pri Škofu“

Ljubljana

LINGARJEVA UL. 3 PRED ŠKOFIJO ŠT. 3

dvigne. Akademsko javno dražbo je treba javiti 14 dni prej na uradni deski. Vsakemu zastavitelju se izda zastavni listek, poleg tega pa se še predmet in lastnik z vsemi drugimi pojasnili vpiše v zastavno knjigo. Zastavljeni predmeti se lahko prolongirajo, toda največ za en mesec. Izključna cena na dražbi je znesek posojila. V svrhu pravega ocenjevanja zbira akademska zastavljalnica cenike knjig, risalnega orodja, drugih učil, itd., poleg tega pa zbira še druge informacije o vrednosti. Za ocenitev dragocenosti (ur, prstanov, verižic) si dobi zapriseženega cenilca (zlatarja, urarja, ki bi te predmete brezplačno ali proti mali odškodnini ocenjeval). Denarni prispevki in presežki izkupička se stekajo v posebni rezervni in upravni fond, ki se vsako leto priključuje obratni glavnici. Na vsaki akademski javni dražbi mora biti prisoten en član ožjega odbora reprezentančne organizacije. Knjige in denarno poslovanje pregleda vsaj vsak mesec nadzorni organ reprezentančne organizacije, vsak semester pa pogleda poslovanje tudi univerzitetna uprava v svrhu absolutne garancije pravega poslovanja. Zastavljalnici dnevi naj bi bili 2 do 3 krat na teden po eno uro. Poslovodja bi bil tudi lahko kak siromašen akademik proti primerni nagradi. Za organizacijo akademske zastavljalnice in uspešno poslovanje bi bil potreben znesek okoli 5000 Din. Pri načrtu organizacije vsakoletne enotne reprezentančne prireditve, bom navedel vire za začetno glavnico za akademsko zastavljalnico kot tudi za akademsko posojilnico. To bi bil načrt v par glavnih potezah, vse druge tehnične malenkosti se dajo z lahkoto urediti.

(Dalje prihodnjič.)